
Saknr: 2020/35197-4
Saksbehandlar: Heidi Bjønnes Larsen

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon		13.02.2020

Midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket - føringar til Innovasjon Norge

Forslag til vedtak

1. Vestland fylkeskommune gjev føringar for bruken av midlar til investering og bedriftsutvikling innan landbruket i 2020 slik det går fram av denne saka og framlegg til oppdragsbrev.
2. Fylkesdirektøren får fullmakt til å rekne om prosentsatsane til kronesummar, når den regionale IBU-ramma for Vestland er fastsett av Landbruks- og matdepartementet.

Samandrag

I tråd med regionreforma har fylkeskommunane no ansvaret for Regionalt næringsprogram for landbruket og skal dermed også gje strategiske føringar til Innovasjon Norge for bruken av midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlane). Nasjonale føringar seier at strategiske føringar frå den regionale partnerskapet er avgrensa til prioritering mellom ulike produksjonar og mellom ulike område i den enkelte regionen/fylket. Fylkeskommunen har samla den regionale partnerskapen inkludert faglaga til møte og drøfta prioritering av midlane for 2020. På grunnlag av desse drøftingane gjer fylkesdirektøren framlegg om denne prosentvise fordelinga av dei regionale midlane: mjølkeproduksjon 60 prosent, sau 15 prosent, andre husdyr og gjødsellager 15 prosent, grøntsektoren 15 prosent (hentast frå den nasjonale potten) og andre næringar 15 prosent. Den regionale IBU-ramma for Vestland er i skrivande stund ikkje fastsett.

Bård Sandal
fylkesdirektør

Endre Høgalmen
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Prioriteringar i forvaltning av IBU-midlane for Vestland 2020

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Oppdragsbrev frå Landbruks- og matdepartementet 7.januar 2020 seier at fylkeskommunane har ansvaret for regionalt næringsprogram, og leiar den regionale partnerskapen innan landbruksbasert næringsutvikling. Regionalt næringsprogram i landbruket er det strategiske dokumentet som skal gje føringar for det regionale arbeidet med næringsutvikling i landbruket, inkludert gje regionale føringar for midlane til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlane) som blir forvalta av Innovasjon Norge.

Om IBU-midlane

IBU-midlane blir løyvd over jordbruksavtalen, og blir forvalta av Innovasjon Norge på oppdrag frå Landbruks- og matdepartementet. Oppdraget spesifiserer ei fylkesvis ramme for tilskotet. Ein nasjonal forskrift og det årlege jordbruksoppgjeret legg føringar for forvaltninga av midlane. Innafor rammene av dei nasjonale retningslinjene kan den regionale partnerskapen legge føringar for Innovasjon Norge regionalt. Nasjonale føringar seier at strategiske føringar frå den regionale partnerskapet er avgrensa til prioritering mellom ulike produksjonar og mellom ulike område-i den enkelte regionen/fylket. Under jordbruksoppgjeret i 2019 vart partane einige om at bevillinga til IBU for 2020 er 634,5 mill. kroner nasjonalt. Den fylkesvise ramma for 2020 er i skrivande stund ikkje fastsett.

Medverking til oppdragsbrevet til Innovasjon Norge for IBU-2020

Den 2.desember 2019 samla fylkeskommunen den regionale partnerskapen inkludert faglagane til drøfting om prioritering av midlane. Organisasjonane som var til stades i tillegg til fylkeskommunen var: Innovasjon Norge, Fylkesmannen i Vestland, Sogn og Fjordane Bondelag, Hordaland Bondelag og Hordaland bonde- og småbrukarlag.

Prioriteringa for IBU 2020

Vestland fylkeskommune legg til grunn at Innovasjon Norge sikrar ei tenleg geografisk fordeling av prosjekt. Geografisk fordeling av prosjekt vert tema på halvårsmøte i partnerskapen. Tabellen under syner korleis Vestland fylkeskommune meiner at IBU-midlane skal fordelast mellom produksjonane.

Fordeling fellesramme IBU Vestland 2020					
Produksjon	Mjølkeproduksjon	Sau	Andre husdyr og gjødsellager	Grøntsektoren	Andre næringar
Prosentdel av potten	60%	15%	15%	15%*	10%

*denne summen gjeld den nasjonale potten.

Gjennom jordbruksavtalen har avtalepartane sett i verk tiltak for innovasjon og vekst i grøntsektoren. Målet er å auke norskandelen og møte etterspurnaden i marknaden med mest mogleg norske varer. Nasjonalt er det sett av øyremerka midlar til ordninga. Det er sett av 65 millionar til investeringar i grøntsektoren, og 9 millionar til etablering av småskalaproduksjonar. Vestland fylkeskommune ynskjer at partnerskapen skal legge til rette for at næringa i fylket har god kjennskap til desse midlane og at dei vert oppmuntra til å søkje. Når dei nasjonale midlane er brukt opp skal partnerskapen møtast for å drøfte ein eventuell omfordeling mellom produksjonane for andre halvår. Vestland fylke har avlingar av god kvalitet og høgt volum innan frukt, bær, grønt og potet. Vestland fylkeskommune ynskjer at Innovasjon Norge skal bidra til å legge til rette for auke i lokal verdiskaping knytt til frukt, bær og grønt og tenleg auke i volum.

Mjølke er ein berande produksjon i Vestland fylke. Det er viktig å støtte opp om mjølkeprodusentar i fylket. I første halvår bør saker som gjeld overgang frå bås-fjøs til lausdrift som hovudregel prioriterast.

Gode og store nok gjødsellager med tak er sentralt for å hindre uønska avrenning.

Finansieringsordninga av gjødsellager slik den er i dag er ikkje god nok, og i 2019 var det derfor nesten ikkje søknader. Fram til finansieringsordningar for gjødsellager blir betre har partnerskapen valt å la gjødsellager inngå i kategorien andre husdyr.

Sau er den nest største produksjonen i Vestland. Sauebønder i fylket vil ha behov for investeringsmidlar for å fornye sauefjøsa og vere konkurransedyktige. Dette behovet må balanserast mot marknaden og totalproduksjonen av sauekjøtt.

For å sikra større variasjon i næringsgrunnlaget på gardane må det leggest til rette for tilleggsnæringar.

Vestland fylkeskommune jobbar for at FN sine klima- og berekraftmål blir nådd. Det er viktig for fylkeskommunen av bruken av IBU-midlane bidreg til å nå desse måla. Ny teknologi, klimasmarte løysingar og berekraft er viktig for alle landbruksproduksjonane i Vestland. IBU-midlane bør så langt det lar seg gjere legge til rette for at ny teknologi og klimasmarte løysingar vert nytta av alle landbruksproduksjonar i Vestland.

Kan næringsgrunnlag inkludere lønnsinntekt?

Innovasjon Norge forvaltar IBU-midlane i tråd med dei nasjonale føringane. Protokollen for jordbruksoppgjøret 2019, seier at det i vurdering av lønnsemd i investeringsprosjektet må det takast omsyn til det samla næringsgrunnlaget på bruket. Per i dag inkluderer Innovasjon Norge ikkje lønnsinntekt utanfor garden som ein del av næringsgrunnlaget.

Faglaga ynskjer at lønnsinntekt utanfor garden skal bli tatt med når ein reknar på næringsgrunnlaget på garden. Dei meiner at det må vere same om inntekt på garden kjem frå ein t.d. lærarjobb eller om den kjem frå ei tilleggsnæring på garden t.d. vedhogst. For at Innovasjon Norge skal endre måten å rekne næringsgrunnlag må det kome endringar gjennom jordbruksoppgjøret, eller på annan måte endringar frå sentral hold.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon har mynde til å gje føringar til Innovasjon Norge om bruken av IBU-midlar.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ikkje relevant

Klima: : Kan gje positivt effekt gjennom auka satsing på grøntsektoren

Folkehelse: Aktivt landbruk i heile fylket er positivt for folkehelse

Regional planstrategi: Ikkje relevant

Konklusjon

Vestland fylkeskommune sender oppdragsbrevet til Innovasjon Norge slik det er lagt ved i denne saka.